

Podstawy dydaktyki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Historii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 18HUMS.12K.00771.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Violetta Julkowska	
Prowadzący zajęcia	Violetta Julkowska, Justyna Budzińska, Danuta Konieczka-Śliwińska	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Opanowanie przez studentów podstawowej wiedzy z zakresu dydaktyki szkolnej niezbędne do planowania działań dydaktycznych z zakresu historii na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej.
C2	Opanowanie przez studentów podstawowych umiejętności z zakresu dydaktyki szkolnej niezbędne do planowania działań dydaktycznych z zakresu historii na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;	C.W1, C.W3, C.W4, HUM_K1_W01, HUM_K1_W04	Test
W2	zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego;	C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, C.W7, HUM_K1_W02, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Test
W3	zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia, zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania oraz organizację procesu kształcenia i pracy uczniów;	C.W1, C.W3, HUM_K1_W01, HUM_K1_W03, HUM_K1_W04, HUM_K1_W06	Test, opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
W4	zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowę, modele lekcji, style pracy z uczniami oraz środki dydaktyczne;	C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, C.W7, HUM_K1_W02, HUM_K1_W05, HUM_K1_W06	Test, opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
W5	zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów;	C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, HUM_K1_W02, HUM_K1_W06, HUM_K1_W10, HUM_K1_W13	Test, opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
W6	zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły;	C.W2, C.W4, C.W5, C.W6, HUM_K1_W02, HUM_K1_W06, HUM_K1_W10, HUM_K1_W12, HUM_K1_W13	Test
W7	zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela oraz metody porozumiewania się w celach dydaktycznych.	C.W3, C.W4, C.W5, C.W6, C.W7, HUM_K1_W02, HUM_K1_W03, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Test
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	C.U1, C.U2, C.U3, C.U4, HUM_K1_U01, HUM_K1_U03, HUM_K1_U07, HUM_K1_U14	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U2	potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;	C.U1, C.U2, C.U3, HUM_K1_U14	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U3	potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;	C.U1, C.U3, C.U4, HUM_K1_U03, HUM_K1_U06, HUM_K1_U14	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U4	potrafi wybrać model (typ) lekcji i zaprojektować jego strukturę;	C.U1, C.U4, HUM_K1_U06	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U5	potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym;	C.U1, C.U5, HUM_K1_U13, HUM_K1_U14	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U6	potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej.	C.U6, HUM_K1_U01	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	jest gotów/gotowa do poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów.	C.K1, HUM_K1_K02, HUM_K1_K05, HUM_K1_K06, HUM_K1_K07, HUM_K1_K08	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce i rola dydaktyki w systemie kształcenia w Polsce.	W1	Wykład
2.	Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne, działania integrujące klasę.	W2, W5	Wykład
3.	Współczesne koncepcje nauczania, zasady, cele, treści, metody, techniki nauczania i środki dydaktyczne.	W3, W4, K1	Wykład
4.	Lekcja jako najmniejsza jednostka dydaktyczna.	W2, W4, K1	Wykład
5.	Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów.	W2, W5, K1	Wykład
6.	Ocenianie szkolne i ewaluacja pracy szkoły.	W4, W6, K1	Wykład
7.	Kultura relacji i komunikacja w szkole.	W2, W4, W7, K1	Wykład
8.	Nurty myślenia o dydaktyce szkolnej oraz koncepcje kształcenia.	W3	Ćwiczenia
9.	Style pracy nauczyciela i ucznia, czyli jak pracować nad relacjami sprzyjającymi kształceniu i wychowaniu.	W1, W3, U1, U2, K1	Ćwiczenia
10.	Organizacja procesu lekcyjnego, planowanie pracy dydaktycznej nauczyciela i ucznia.	U1, U3, U4, U6, K1	Ćwiczenia
11.	Planowanie, obserwacja i analiza różnych typów lekcji w kontekście zastosowania strategii metod, form pracy, środków dydaktycznych oraz interakcji w klasie.	U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
12.	Narzędzia do opisu i planowania rozwoju potencjału ucznia o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.	W5, U1, U3, U5, U6, K1	Ćwiczenia
13.	Ocenianie kształtujące w praktyce szkolnej.	W5, U4, U6, K1	Ćwiczenia
14.	Porozumiewanie się w celach dydaktycznych: rodzaje i sposoby zadawania pytań, udzielanie informacji zwrotnej.	U1, U6, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zdanie testu w formie zadań punktowanych. Kryteria oceniania: bardzo dobry – od 100 do 90% pkt na teście dobry plus – od 89 do 80% pkt na teście dobry – od 79 do 70% pkt na teście dostateczny plus – od 69 do 60% pkt na teście dostateczny – od 59 do 50% pkt na teście niedostateczny – poniżej 50% pkt na teście.
Ćwiczenia	Uzyskanie pozytywnej oceny za opracowanie scenariusza lekcji. Kryteria oceniania: bardzo dobry: wzorowe wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami, a jednocześnie w sposób kreatywny i twórczy dobry plus: precyzyjne wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami dobry: poprawne wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami dostateczny plus: niekompletne wykonanie zadanego zadania dostateczny: połowiczne wykonanie zadanego zadania niedostateczny: brak wykonania zadania.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kupisiewicz C., Podstawy dydaktyki, Warszawa 2005.
2. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 1996.
3. Żegnałek K., Dydaktyka ogólna. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2005.
4. Niemierko B., Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Warszawa 2007.
5. Bereźnicki F., Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli, Kraków 2018.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Inne	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60

Liczba punktów ECTS	ECTS 2
----------------------------	------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i twórczego kształtowania wiedzy o języku, literaturze, społeczeństwie, historii i kulturze rodzimej zorientowanego na tożsamość zbiorową i budowanie więzi społecznych
HUM_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań
HUM_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego podejmowania działań profesjonalnych samodzielnie i zespołowo w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym i zawodowym
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w różnych sytuacjach komunikacyjnych zaawansowaną terminologią z zakresu wiedzy o języku, literaturze, historii w kontekstach historycznym, społecznym, kulturowym
HUM_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje w praktyce zawodowej
HUM_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi właściwymi dla literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U13	Absolwent/ka potrafi stosować wiedzę o celach, organizacji i prawno-ekonomicznym funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, w tym z zakresu prawa oświatowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa autorskiego oraz uczenia się przez całe życie
HUM_K1_U14	Absolwent/ka potrafi stosować dobre praktyki kształcenia i wychowania w zakresie edukacji historyczno-polonistycznej
HUM_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk oraz w stopniu zaawansowanym ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
HUM_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane treści z zakresu historii i polonistyki zorientowane na działania edukacyjne
HUM_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu wiedzy o języku, literaturze i historii oraz ich konteksty edukacyjne
HUM_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane szczegółowe teorie i metodologie badań literackich, językoznawczych, historycznych
HUM_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych oraz tekstów kultury w obrębie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk historycznych
HUM_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki ogólnej i dydaktyk przedmiotowych niezbędne do realizacji zadań związanych z edukacją polonistyczną i historyczną
HUM_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym właściwości i funkcje mediów zorientowanych na ich zastosowanie w działaniach edukacyjnych
HUM_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym treści z zakresu celów, organizacji i prawno-ekonomicznego funkcjonowania instytucji edukacyjnych, w tym treści z zakresu prawa oświatowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa autorskiego
HUM_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu metodyki zadań edukacyjnych, w tym kształcących i wychowawczych, zorientowanych na edukację historyczno-polonistyczną

Kod	Treść
C.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
C.U1	Absolwent/ka potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U2	Absolwent/ka potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej
C.U3	Absolwent/ka potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
C.U4	Absolwent/ka potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę
C.U5	Absolwent/ka potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym
C.U6	Absolwent/ka potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
C.W1	Absolwent/ka zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
C.W2	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.W3	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów
C.W4	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
C.W5	Absolwent/ka zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela
C.W6	Absolwent/ka zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną
C.W7	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu